

Dosarul nr. 2ra-1990/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. V. Muntean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Iuri Sorochin,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin
împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alivec-Cons” cu privire la rezilierea
contractului, recuperarea prejudiciului material cauzat, încasarea penalității și a
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2016 Iuri Sorochin a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Alivec-Cons” solicitând rezilierea contractului din 31.10.2014,
recuperarea prejudiciului material cauzat în sumă de 12450 de lei, încasarea
penalității în mărime de 112050 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 31 octombrie 2014, a procurat de la pârât
capace de beton pentru gard, fapt confirmat prin bonul de casă, însă nici actul de
predare – primire a mărfii și nici actul de garanție nu i-a fost eliberat. În urma
instalării capacelor de beton pentru gard au apărut pete și găuri provocate de bulele
de aer, motiv pentru care reclamantul a înaintat pârâtului o reclamație, iar ulterior și
o plângere.

Aproximativ în luna octombrie 2015 reclamantul a fost contactat telefonic de
către reprezentantul pârâtului pentru a soluționa problema pe cale extrajudiciară.
Ulterior, în anul 2015, cât și în anul 2016, cu diverse propuneri de aplanare a
conflictului, pârâtul nu a putut să remedieze problema apărută, ignorând solicitările
reclamantului privind schimbarea capacelor de beton pentru gard. Drept consecință,
reclamantul a depus acțiune în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a
respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin

împotriva SRL „Alivec-Cons” cu privire la rezilierea contractului, recuperarea prejudiciului material cauzat, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 07 mai 2019, s-a respins recursul declarat de Iuri Sorochin și a fost menținută hotărârea din 22 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 15 iulie 2019 Iuri Sorochin a declarat recurs împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, din motiv că instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat eronat prevederile legale, concluziile expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul a susținut că instanța de apel la emiterea deciziei contestate a săvârșit încălcări de procedură care au dus la soluționarea greșită a cauzei, în special instanța de judecată a apreciat arbitrar probele, iar erorile admise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La fel, recurentul a precizat că nu poate fi admis motivul instanței de apel precum că Iuri Sorochin urma să-i restituie intimatului capacele de beton, obiect al litigiului, pentru întoarcerea contravalorii produsului, deoarece art. 18¹ alin.(2) al Legii cu privire la protecția consumatorului prevede că anume vânzătorul urmează să suporte toate cheltuielile de transport și de demontare a produsului vândut. În acest context, recurentul a opinat că instanța de apel în cazul dat nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, întrucât consumatorul nu a avut anumite obiecții referitor la modelul, mărimea, culoarea și forma produsului, ci a înaintat obiecții la faptul că peste o perioadă de timp pe capacele de beton instalate au apărut pete de culoare închisă și s-au format multe bule de aer în proporție de aproximativ de 2-3 mm.

Suplimentar, Iuri Sorochin a indicat că instanța de apel, cu referire la art. 765 alin. (4) Cod civil, a relatat că recurentul nu a respectat procedura prealabilă și nu a comunicat intimatului despre viciile ascunse ale obiectului litigiului, or la materialele cauzei nu au fost anexate dovezi ce ar demonstra că recurentul s-a adresat intimatului cu pretenții în vederea reparării prejudiciului cauzat, cu transferarea sumelor necesare la conturile indicate de ultimul, iar intimatul în urma solicitărilor recurentului a fost sancționat de două ori pentru faptul necomunicării răspunsului la cererile adresate. În cazul dat, se dovedește că intimatul este de rea-credință și în mod dolosiv a ascuns viciile produsului vândut/livrat.

Concomitent, recurentul a declarat că instanța de apel urma să admită acțiunea rezultând și din prevederile art. 32 alin. (1) al Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003, care prevăd că pentru încălcarea termenelor prevăzute la art. 18 alin.(7) și (20) și art.18¹ alin.(1), vânzătorul, prestatorul achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 5% din prețul produsului, serviciului în vigoare la data examinării reclamației consumatorului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 26 martie 2019, iar Iuri Sorochin a declarat recurs la 15 iulie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea deciziei contestate participanților la proces la 25 aprilie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d. 42, vol. II), și care a fost recepționată de către recurent la 24 mai 2019, drept dovadă servind copia plicului poștal anexat (f.d. 55, vol. II). Astfel, recursul declarat la 15 iulie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Iuri Sorochin și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei, în esență, au constatat că la 31 octombrie 2014 între reclamantul Iuri Sorochin și pârâtul SRL „Alivec-Cons” a fost încheiat verbal contractul de vânzare-cumpărare, prin care reclamantul a procurat de la pârât capace de beton pentru gard, pentru care reclamantul a achitat suma de 12450 de lei, fapt confirmat prin bonul de consum nr. 01 din 31 octombrie 2014 (f.d. 5, 52, vol. I)

În procesul utilizării capacelor de beton s-a stabilit apariția unor pete și găuri provocate de bule de aer, motiv pentru care la 01 septembrie 2015 reclamantul a adresat pârâtului o reclamație prin care a solicitat în termen de 3 zile repararea prejudiciului cauzat în mărime de 50000 de lei prin oferirea unui produs necorespunzător, schimbarea capacelor și achitarea costului serviciilor de instalare. Concomitent, s-a indicat că în caz de neachitare a prejudiciului cauzat, reclamantul se va adresa în instanța de judecată cu o cerere, prin care suplimentar va solicita și încasarea unei penalități în mărime de 5% din suma 12450 de lei. (f.d. 7-8, 100-101)

Pretenția a fost recepționată de către pârât la 05 septembrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar. (f.d. 10./verso, 54, vol. I)

Întrucât SRL „Alivec-Cons” nu a oferit reclamantului un răspuns, nu a înlocuit capacele de beton și nu a reparat prejudiciul solicitat, la 15 octombrie 2015 Iuri Sorochin s-a adresat Inspectoratului de Poliție Botanică, mun. Chișinău cu o plângere prin care a solicitat atragerea pârâtului la răspundere contravențională și aplicarea unei amenzi conform art. 71 Cod contravențional. (f.d. 8/verso, vol. I)

Conform adresării din 15 octombrie 2015 către Agenția pentru Protecția Consumatorilor, Iuri Sorochin a solicitat atragerea la răspundere contravențională a persoanei juridice SRL „Alivec-Cons” pentru neacordarea în termen a unui răspuns. (f.d. 9, 99)

La 21 octombrie 2015 Inspectoratul de Poliție Botanică, mun. Chișinău a expedit în adresa lui Iuri Sorochin răspunsul nr. 16328 prin care s-a comunicat că cele invocate în cerere sa și-au găsit confirmare și în privința directorului SRL „Alivec-Cons”, Alexandr Flocea, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în temeiul art. 71 Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 30 unități contravenționale. (f.d. 9/verso, 53/verso)

Agenția pentru Protecția Consumatorilor, pe marginea petiției adresate de Iuri Sorochin la 15 octombrie 2015, a efectuat un control inopinat la SRL „Alivec-Cons” la 03 noiembrie 2015, 06 noiembrie și la 11 noiembrie 2015, fapt confirmat prin actele întocmite de către organul respectiv. (f.d. 95-98, vol. I)

Prin scrisoarea de garanție întocmită și semnată de către directorul SRL „Alivec-Cons”, Alexandr Folcea, la 10 noiembrie 2015, acesta a garantat restituirea mijloacelor bănești lui Iuri Sorochin pentru marfa procurată conform bonului fiscal din 31 octombrie 2014, dacă acesta va restitui marfa procurată de la SRL „Alivec-Cons”. (f.d. 82/verso)

La 17 noiembrie 2015 Agenția pentru Protecția Consumatorilor a expedit în adresa reclamantului răspunsul nr. 27/05-6498 prin care s-a comunicat lui Iuri Sorochin că luând în considerare doleanțele sale, agentul economic este disponibil să-i restituie contravaloarea produselor în mărime de 12450 de lei sau înlocuirea cu un alt produs corespunzător și să preia marfa uzată înapoi. Tot în răspunsul dat, s-a menționat că despre acest fapt reclamantul a fost informat, dar până la momentul finalizării controlului acesta nu a oferit niciun răspuns clar cu privire la decizia pe care urmează să o ia. La fel, reclamantului i-a fost comunicat că în cadrul controlului au fost depistate încălcări ale prevederilor Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, în special ce ține de informarea consumatorilor, motiv din care în privința persoanei juridice și a persoanei cu funcție de răspundere a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție conform Codului contravențional și a fost eliberată prescripția pentru înlăturarea neconformităților. (f.d. 10, 53, vol. Vol. I)

Prin cererea de chemare în judecată depusă Iuri Sorochin s-a solicitat rezilierea contractului încheiat cu SRL „Alivec-Cons”, recuperarea prejudiciului material cauzat, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată.

Judecând cauza, prima instanță, prin hotărârea din 22 august 2017, a respins ca neîntemeiată acțiunea lui Iuri Sorochin.

Curtea de Apel Chișinău, verificând legalitatea actului de dispoziție contestate, prin decizia din 26 martie 2019, a respins apelul declarat de Iuri Sorochin și a menținut hotărârea din 22 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Colegiul relevă că atât prima instanță, cât și instanța de apel, nu au determinat corect obiectul supus examinării în cazul litigiului dedus judecătii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În contextul dat Colegiul apreciază ca fiind relevante argumentele recurentului invocate în acest sens precum că instanțele judecătorești prin nereflectarea în hotărârile contestate a motivelor respingerii probelor recurentului au încălcat principiul multiaspectualității și a examinării complete a tuturor probelor, fapt ce în opinia sa a dus la încălcarea prevederilor art. 6 CEDO și anume a principiului egalității armelor în procesul civil.

La acest aspect, recurentul a indicat că în cadrul judecării cauzei au fost prezentate înscrisuri care nu au fost apreciate și examinate de către instanțele naționale la judecarea cauzei în raport cu înscrisurile pârâtului și anume s-a anexat scrisoarea de garanție, factura că reclamantul se află peste hotarele țării, răspunsul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit administratorului pârâtului.

Aici Colegiul precizează că motivarea instanței de apel este generalizată, iar în unele aspecte chiar și contrară normelor de drept material.

În contextul dat, Colegiul relevă că instanța de apel fără a lua în considerare raționamentele reclamantului referitor la aplicarea speței date a prevederilor art. 18¹ alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, a conchis că nu s-a stabilit refuzul vânzătorului de a înlocui capacele de beton, or Iuri Sorochin era obligat să le restituie vânzătorului, iar vânzătorul la rândul său să restituie contravaloarea acestuia.

În contextul dat, Colegiul consideră relevant de a indica prevederile art. art. 18¹ alin. (1), (2) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, care prevăd că în cazul serviciilor, remedierea gratuită a deficiențelor apărute care nu sînt imputabile consumatorului, înlocuirea gratuită, reducerea corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii se aplică la constatarea deficiențelor în timpul prestării sau recepționării serviciului ori în cadrul termenului de garanție și se face necondiționat de către prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit în contract. Prestatorul asigură toate operațiunile și suportă toate cheltuielile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate la serviciile prestate, înlocuirea produselor utilizate în cadrul serviciilor respective, inclusiv transportul, manipularea, diagnosticarea, expertizarea, demontarea, montarea și ambalarea acestora, sau pentru restituirea contravalorii serviciilor necorespunzătoare în cadrul termenului de garanție.

La caz, Colegiul indică asupra reținerii ca fiind întemeiate aspectele invocate de către reclamant referitor la aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept ce stabilesc drepturile consumatorului în cazul neconformității serviciului prestat, ori din norma de drept precitată supra rezultă că prestatorul, în urma deficiențelor apărute produsului urmează să întreprindă măsuri în vederea înlocuirii gratuite, reducerii corespunzătoare a prețului sau restituirii contravalorii.

La fel, din dispoziția enunțată se reliefează că prestatorul întreprinde acțiuni privind remedierea deficiențelor constatate la serviciile prestate și suportă toate cheltuielile pentru înlăturarea acestora.

În contextul dat, Colegiul precizează că instanța de apel întru justificarea soluției de respingere a cerinței reclamantului în vederea recuperării prejudiciului și rezilierii relațiilor contractuale a invocat că anume Iuri Sorochin era obligat să restituie marfa instalată, ca ulterior prestatorul să-i restituie valoarea mărfii, în condițiile când nici vânzătorul și nici reclamantul nu au instalat capacele de beton.

Aceste concluzii ale instanței de judecată sunt pripite și nu pot fi reținute ca pertinente speței, deoarece norma de drept menționată supra stabilește cert care sunt acțiunile și obligațiile ce urmează a fi executate de către prestator în vederea elucidării serviciilor necorespunzătoare prestate în cadrul termenului de garanție.

Conform art. 14 alin. (1), (3) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, care prevăd că consumatorul este în drept să ceară vânzătorului, în termen de 14 zile, înlocuirea unui produs nealimentar de calitate corespunzătoare cu un produs similar celui procurat dacă acest produs nu-i convine ca formă, gabarite, model, mărime, culoare sau dacă nu-l poate utiliza conform destinației din alte cauze. Cererea consumatorului de a i se înlocui produsul sau de a i se restitui contravaloarea lui urmează să fie executată dacă produsul nu este utilizat, nu și-a pierdut calitățile de consum și dacă există probe că a fost cumpărat de la vânzătorul respectiv.

La prevederile legale citate supra a făcut referire instanța de apel, însă Colegiul menționează că o astfel de abordare este eronată și normele indicate nu pot fi aplicate speței.

Respectiv, ipoteza instanței de apel precum că prima instanță just a remarcat că reclamantul a utilizat deja bunurile procurate, precum și că Iuri Sorochin nu a demonstrat că marfa procurată nu poate fi utilizată conform destinației este neîntemeiată și nu constituie temei de a o menține, în condițiile când reclamantul a solicitat schimbarea capacelor de beton din motiv că ulterior instalării acestora au apărut pete de culoare închisă și bule de aer, și nu pe faptul că produsele procurate nu corespund destinației.

De asemenea, este neîntemeiată și ipoteza instanței de apel precum că Iuri Sorochin nu a comunicat intimatului despre viciile ascunse ale obiectului litigiului, or la materialele cauzei au fost anexate dovezi ce demonstrează că recurentul s-a adresat intimatului cu pretenții în vederea reparării prejudiciului cauzat, cu transferarea sumelor necesare la conturile indicate de ultimul, iar intimatul pentru necomunicarea răspunsului la cererile adresate a fost sancționat în temeiul art. 71 Cod contravențional.

În cazul dat, se dovedește în mod repetat că instanța de apel a examinat cauza doar prin prisma argumentelor înaintate de SRL „Alivec-Cons”, fără a le da

apreciere în raport cu criticile invocate de Iuri Sorochin, fapt ce denotă examinarea superficială a cauzei dedusă judecării.

În astfel de situații, Colegiul conchide că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, de fapt, nu a supus examinării obiectul solicitat conform pretenției formulate în cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea prejudiciului de la SRL „Alivec-Cons” ca rezultat al remedierii deficiențelor constatate la serviciile prestate și ca urmare nu a elucidat aspectele importante pentru soluționarea justă a cauzei, fapt ce determina instanța de recurs de a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Rejudecând cauza, instanța de apel urmează să ia în considerare dispozițiile art. 18 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 care stabilesc că vânzătorul este răspunzător față de consumator pentru orice neconformitate existentă la momentul când a fost livrat produsul.

Iar, conform aliniatului (11) al aceluiași articol, în cazul în care, la momentul adresării consumatorului, agentul economic nu dispune de un produs similar cu cel returnat, consumatorul este în drept să ceară restituirea contravalorii produsului, iar vânzătorul este obligat să primească produsul respectiv și să restituie suma plătită.

În aceste ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de apel la examinarea cauzei trebuie să stabilească momentul când Iuri Sorochin a depistat viciile și care este termenul de garanție al capacelor de beton procurate de către reclamant, pentru ca ulterior să constate temeinicia sau netemeinicia acțiunii înaintate de către Iuri Sorochin în raport cu probele anexate la dosar în limita pretențiilor înaintate.

De altfel, în conformitate cu art. 240 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În speță, motivarea evazivă a deciziei instanței de apel, creează incertitudini pentru recurent în partea respingerii pretențiilor rezultând din normele de drept material pertinente în raport cu obiectul litigiului, circumstanțele de fapt invocate și probele prezentate.

Garanțiile implicite ale art. 6 § 1 CEDO includ obligația de a motiva hotărârile judecătorești (H. împotriva Belgiei, pct. 53). O decizie motivată permite părților să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa integral decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Iuri Sorochin.

Se casează integral decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alivec-Cons” cu privire la rezilierea contractului, recuperarea prejudiciului material cauzat, încasarea penalității și a cheltuielilor de judecată cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh